

ZIGMAS ŠERKŠNAS- TIGRAS 1924 02 28–1947 02 26

Zigmantas Šerkšnas, 1945 m. gruodis. Nuotrauka iš fiktyvaus laikinojo liudijimo, išduoto Zigmo Laukaičio vardu. Iš Lietuvos ypatingojo archyvo dokumentų

Suimtas Zigmantas Šerkšnas, 1947 m. vasaris. Iš Lietuvos ypatingojo archyvo dokumentų

Atminimo lenta 1941, 1944–1952 m. žuvusiems už Lietuvos laisvę „Žiburio“ gimnazijos direktoriams, mokytojams ir mokiniams atminti. Bendras buvusios gimnazijos pastato ir atminimo lentos vaizdas. Lazdijai, Vytauto g. 9, M. Gustaičio vidurinė mokykla. Aut. skulptorius Jonas Jagėla. Atidengta 2001 m. sausio 13 d. Nuotr. R. Trimonienės, 2000 ir 2001 m.

Zigmantas Šerkšnas gimė 1924 m. vasario 28 d. Lazdijų aps. Veisiejų vls. Bertašiūnų k.

1941 m. baigė Lazdijų „Žiburio“ gimnaziją. Kilus SSRS–Vokietijos karui 1941 m. birželio 23 d. įstojo į Veisiejų sukilėlių būrio apsaugos grupę. Saugojo administracinius pastatus, įstaigas ir sandėlius nuo besitraukiančių raudonarmiečių. Po savaitės, naciams sukilėlius nuginklavus, įsidarbino Veisiejų valsčiaus raštininku. Rugsėjo mėn. pradėjo dirbti mokytoju Veisiejų vls. Bartelių k. pradinėje mokykloje, vėliau mokytojavo Marcinkonių progimnazijoje. 1942 m. pradėjo studijuoti Vytauto Didžiojo universiteto Humanitariniame fakultete, tačiau studijų nebaigė, nes 1943 m. kovo mėn. naciai universitetą uždarė.

1945 m. birželio mėn. įstojo į Andriaus Valentukevičiaus-*Bijūno* vadovaujamą partizanų būrį, priklausiusį Dzūkų grupės Merkio rinktinės Marcinkonių batalionui. Vėliau perėjo į Antano Grušausko-*Siaubo* vadovaujamą būrį. Kai 1945 m. rugpjūčio mėn. Dzūkų grupės vadas pulkininkas Juozas Vitkus-*Kazimieraitis* A. Grušauską-*Siaubą* paskyrė Marcinkonių bataliono vadu, antruoju jo pavaduotoju jis paskyrė Z. Šerkšną-*Tigrą*. Pastarasis buvo atsakingas už nuolatinį ryšio tarp Marcinkonių bataliono būrių (*Bijūno*, *Siaubo*, *Jurgino*, *Barzdos*) palaikymą, Dzūkų grupės štabo aprūpinimą maistu, antisovietinių atsišaukimų redagavimą, dauginimą ir platinimą. Kadangi gerai pažinojo vietas, Z. Šerkšnas-*Tigras* dažnai lydėdavo Dzūkų grupės vyriausiąjį vadą plk. J. Vitkų-*Kazimieraitį* į susitikimus su Užnemunės partizanų vadais ir ryšininkais. 1945 m. spalio mėn., gavęs fiktyvius dokumentus Zigmo Laukaičio vardu, Z. Šerkšnas pasitraukė iš partizanų gretų ir pradėjo mokytojauti Vilniaus aps. Dieveniškų vls. Maciučių k. pradžios mokykloje.

1945 m. gruodžio mėn. Vilniuje Z. Šerkšnas susipažino su kapitonu Jonu Noreika. Jis aktyviai įsitraukė į J. Noreikos organizuotą ginkluotojo ir neginkluotojo antisovietinio pogrindžio grupių vienijimo darbą. 1946 m. pradžioje J. Noreika-*Generolas Vėtra*, Ona Lukauskaitė-Poškienė ir Stasys Gorodeckis-*Radžiūnas* įkūrė Lietuvos tautinę tarybą (LTT), kuri siekė suvienyti visas pasipriešinimo jėgas, o kilus Vakarų valstybių ir Sovietų Sąjungos karui turėjo organizuoti sukilimą ir atkurti Lietuvos valstybę. Z. Šerkšną LTT įpareigojo užmegzti ryšius su ginkluotuoju antisovietiniu pogrindžiu. Užduotį jis įvykdė: LTT užmezgė ir palaikė nuolatinius ryšius su J. Vitkaus-*Kazimieraičio* vadovaujama A apygarda (buv. Dzūkų grupė), LLA Žemaičių legiono vadu J. Semaška-*Liepa* ir Panevėžio apskrities partizanais. 1946 m. sausio mėn. kartu su Alfonsu Janulevičiumi Z. Šerkšnas Vilniuje įkūrė jaunimo grupę, kurios nariai įvyksiančio sukilimo metu turėjo užimti strategiškai svarbius Vilniaus objektus – geležinkelio stotį, elektrinę, radijo stotį, amunicijos sandėlius. Grupė platino antisovietinę literatūrą, pristatinėjo į partizanų būrius LTT direktyvas ir įsakymus, aprūpindavo partizanus medikamentais, spausdinimo šriftu ir popieriumi.

Z. Šerkšnas buvo suimtas 1946 m. vasario 8 d. Dar po kelių dienų buvo suimti LTT nariai J. Noreika, O. Lukauskaitė-Poškienė ir S. Gorodeckis, taip pat rašytojas Kazys Boruta, Vilniaus universiteto dėstytojas Petras Juodelis – iš viso 11 asmenų. Jie buvo teisiami 1946 m. lapkričio 20–22 d. Vilniuje uždaramame LSSR NKVD kariuomenės Vilniaus įgulos Karo tribunolo posėdyje. Z. Šerkšnui ir J. Noreikai karo tribunolas skyrė mirties bausmę.

Nuosprendis abiem buvo įvykdytas 1947 m. vasario 26 d. Vilniuje. Palaikai užkasti Vilniuje Tuskulėnų dvaro teritorijoje. 2004 m. lapkričio 2 d. Z. Šerkšno palaikai perkelti į Tuskulėnų rimties parke įrengtą kolumbariumą.

1999 m. vasario 3 d. Z. Šerkšnui pripažintas kario savanorio statusas, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 1999 m. vasario 18 d. įsakymu jam suteiktas vyresniojo leitenanto laipsnis (po mirties).